

وزارت صنعت، معدن و تجارت

صندوق ضمانت صادرات ایران

گزارش ریسک کشوری ازبکستان

مدیریت ریسک - آبان ماه ۹۶

Uzbekistan

اطلاعات کلی

- موقعیت جغرافیایی: در آسیای مرکزی، شمال ترکمنستان و جنوب قزاقستان واقع شده است.
- مساحت: ۴۴۷,۴۰۰ کیلومتر مربع
- جمعیت: ۲۹,۴۷۳,۶۱۴ نفر (۲۰۱۶)
- منابع طبیعی: گاز طبیعی، نفت خام، زغال سنگ، طلا و اورانیوم
- مذهب: مسلمان (۸۸٪)، ارتدوکس (۹٪)، سایر ادیان (۳٪)
- زبان رسمی: ازبکی
- پایتخت: تاشکند
- رئیس جمهور: شوکت میرزایوف
- واحد پول: سوم
- تولید ناخالص داخلی: ۶۷/۲۲ میلیارد دلار (۲۰۱۶)
- گروه درآمدی: متوسط رو به پایین
- درآمد سرانه: ۲,۲۲۰ دلار (۲۰۱۶)
- اقلام مهم صادرات: فرآورده‌های انرژی، طلا، پنبه، کودهای معدنی، فلزات آهنی و غیرآهنی، منسوجات، مواد غذایی، ماشین آلات، اتومبیل
- اقلام مهم واردات: ماشین آلات و تجهیزات، مواد غذایی، مواد شیمیایی، فلزات آهنی و غیرآهنی.
- شرکای مهم صادرات: سوئیس ۲۵/۹ درصد، چین ۱۷/۶ درصد، قزاقستان ۱۴/۲ درصد، ترکیه ۹/۹ درصد، روسیه ۸/۴ درصد
- شرکای مهم واردات: چین ۲۰/۸ درصد، روسیه ۲۰/۸ درصد، کره جنوبی ۱۱/۹ درصد، قزاقستان ۱۰/۸ درصد، ترکیه ۴/۶ درصد.

شاخصهای مهم اقتصادی (منبع: موسسه کوفاس)

عنوان	۲۰۱۴	۲۰۱۵	۲۰۱۶	۲۰۱۷ (پیش بینی)
رشد تولید ناخالص داخلی (%)	۸/۱	۸	۷/۸	۷/۹
نرخ تورم-میانگین سالانه (%)	۹/۱	۸/۵	۸	۸/۶
تراز بودجه (درصد از تولید ناخالص داخلی)	۲/۲	-۰/۵	-۰/۳	-۱/۳
تراز حساب جاری (درصد از تولید ناخالص داخلی)	۱/۷	۰	۰/۲	۰/۵
بدهی عمومی (درصد از تولید ناخالص داخلی)	۷/۶	۱۰/۷	۱۶/۳	۱۷/۲

نقاط قوت و ضعف:

نقاط قوت

- منابع طبیعی فراوان و متنوع (گاز طبیعی، طلا، کتان و نفت)
- سطح بدهی کم و ذخایر ارز خارجی مناسب
- طرحهای بزرگ سرمایه‌گذاری عمومی

نقاط ضعف

- تنوع اقتصادی اندک و وابستگی به قیمت مواد خام
- کندی روند اصلاحات ساختاری
- بخش بانکی توسعه نیافته و اعطای اعتبارات جهت‌دار
- مداخله دولت و شرایط دشوار کسب و کار

ارزیابی ریسک:

- از سال ۲۰۰۴ تا ۲۰۱۶، رشد اقتصادی ازبکستان سرعت بالایی داشته و بخشهای بزرگی از جمعیت کشور از فقر خارج شدند. افزایش کسب و کارهای خصوصی خرد در تمام بخشهای اقتصادی مشاغل زیادی را به وجود آورد که در رشد درآمد بخش خصوصی و فقرزدایی، سهم بسزایی داشتند. افزایش صادرات گاز، طلا و مس همراه با افزایش قیمت کالاها برای تامین بودجه دولتی درآمد ایجاد کرد و درآمدهای مذکور، محل تامین منابع مالی سرمایه‌گذاریها و دستمزدها برای تقویت مصرف قرار گرفت.

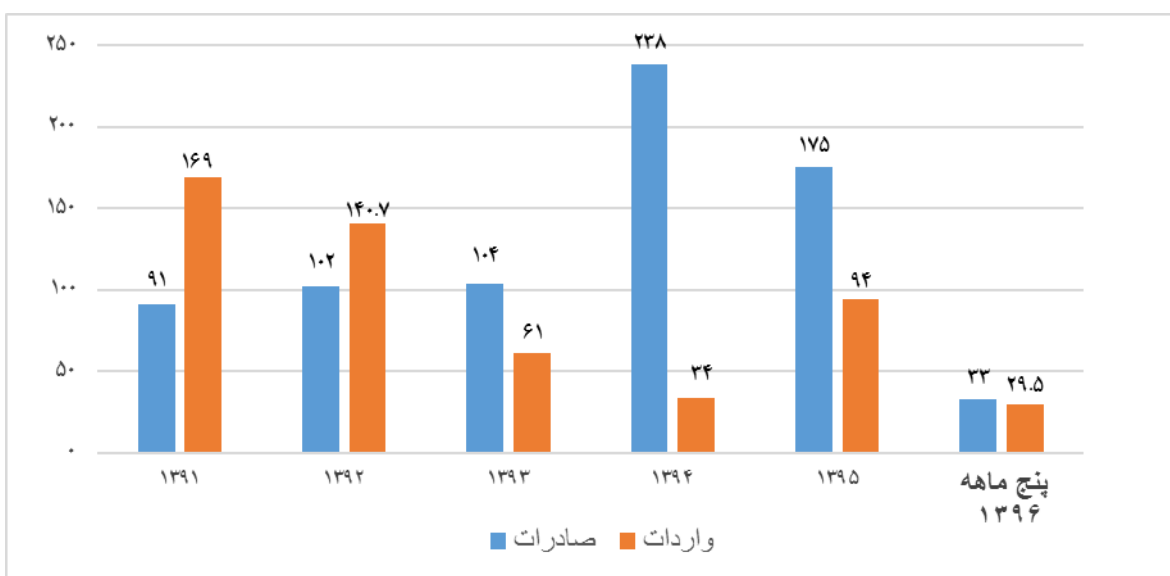
- افت قیمت کالاها در فاصله بین ۲۰۱۶-۲۰۱۳ و عملکرد اقتصادی ضعیف چین و روسیه بر صادرات ازبکستان و همین طور بر درآمدهای دولت و درآمد خانوارها اثر معکوس گذاشت و این شرایط سبب شد تا دولت ازبکستان به تقاضای داخلی به عنوان موتور محرکه اصلی رشد اقتصادی در طول دوره مذکور توجه بیشتری نماید.
- تاثیر نامطلوب محیط بیرونی بر اقتصاد این کشور، از طریق سیاستهای پولی و مالی گردش دولت جبران گردید، به طوری که رشد تولید ناخالص داخلی از ۸/۱ درصد در سال ۲۰۱۴ با کاهش مختصری به ۷/۸ درصد در سال ۲۰۱۶ رسید.
- در فوریه سال ۲۰۱۷، دولت ازبکستان، استراتژی اقدامات لازم به منظور توسعه ازبکستان در بازه زمانی ۲۰۲۱-۲۰۱۷ را اتخاذ و به اجرا گذاشت و بدین ترتیب اولویتهای اجتماعی، اقتصادی و سیاسی مشتمل بر تدابیر آزادسازی اقتصادی را تعیین نمود.
- در ۵ سپتامبر ۲۰۱۷، مقامات کشور نرخ ارز رسمی را با نرخ ارز بازار مرتبط کردند و چارچوبی برای شناور نمودن نرخ ارز تعیین کردند. به منظور اطمینان از رشد بهره‌وری و اشتغال زایی، بنظر می‌رسد آزادسازی بازار ارز خارجی همراه با سایر اصلاحات ساختاری می‌تواند به افزایش سرمایه‌گذاری بخش خصوصی کمک نموده و ثبات محیط و رشد کلی را تضمین نماید.
- بنظر می‌رسد در سال ۲۰۱۷ صادرات ازبکستان بدلیل بهبود رشد روسیه و نیز سطوح نسبتاً بالای فعالیت اقتصادی چین افزایش یابد. در عین حال قیمت طلا به عنوان تولید صادراتی مهم این کشور و نیز قیمت پنبه و گاز تا حدودی نسبت به سال قبل بیشتر خواهد بود. این در حالی است که واردات روند کندی خواهد داشت. همچنین افزایش حواله جات کارگران مستقر در روسیه، به جلوگیری از بدتر شدن تراز حساب جاری کمک می‌نماید.
- نظام بانکی این کشور شدیداً تحت کنترل دولت قرار دارد بویژه در بخش وام دهی که این امر کیفیت پرتفوی نظام بانکی را بدتر می‌نماید. در عین حال این بخش به هنگام بروز مشکلات مورد حمایت دولت قرار می‌گیرد.
- پس از فوت اسلام کریم‌اف در ماه سپتامبر ۲۰۱۶ که از زمان استقلال کشور در مسند قدرت قرار داشت، نخست وزیر، شوکت میرزایوف، جانشین وی گردید. آقای میرزایف با کسب اکثریت آرا (۸۹ درصد آراء) در انتخابات ریاست جمهوری ۴ دسامبر ۲۰۱۶ پیروز شد. وی سیاستهای مقامات پیشین را دنبال نموده که این امر ثبات سیاسی را تقویت خواهد کرد. با این حال، چنین به نظر می‌رسد که وی به از سرگیری

مذاکرات با کشورهای همسایه و بخصوص قرقیزستان و تاجیکستان تمایل داشته باشد که این امر به نوبه خود می‌تواند در کاهش تنشهای منطقه‌ای موثر واقع شود.

● رئیس جمهور جدید کشور، که نگاه مثبتی به اصلاحات اقتصادی دارد می‌تواند قدمهایی را به منظور تشویق سرمایه گذاران بردارد. در عین حال در صورت تداوم روند تمرکز اقتصاد در نهادهای عمومی و سطح بالای فساد (از نظر بانک جهانی رتبه ازبکستان در بین ۲۰۴ کشور ۱۸۷ می‌باشد)، این امر می‌تواند فضای کسب و کار را تحت تاثیر قرار دهد.

مبادلات تجاری با ایران:

نمودار مبادلات تجاری ج.ا.ایران با ازبکستان (ارقام به میلیون دلار)

اقلام مهم صادرات ج.ا.ایران به ازبکستان (۱۳۹۵): محصولات پتروشیمی شامل پلی کلرووینیل، پسته، محصولات مناسب برای استفاده به عنوان چسب یا چسباننده، گلخانه باتجهیزات کامل، مخمرهای فعال، چای سیاه، گرید نساجی پلی پروپیلن، خرما، ظروف شیشه‌ای، کف پوش، ماشین آلات، کاشی و چهارگوش.

اقلام مهم واردات ج.ا.ایران از ازبکستان (۱۳۹۵): پنبه، حلاجی نشده یا شانه زده، سولفات آمونیوم، حبوبات، ابریشم خام، نخ، الیاف سنتتیک، کانتینر، آخال نخ از جنس پنبه، دانه بجز گندم دامی، البسه

رتبه بندی ریسک کشوری ازبکستان:

◀ OECD (سازمان توسعه و همکاریهای اقتصادی): این کشور در جدول هفت طبقه‌ای این سازمان در گروه ۶ یا "پر ریسک" قرار دارد.
سیاست پوشش صندوق:

ریسک دولت: اعتبارات کوتاه، میان و بلند مدت تضمین شده توسط دولت ازبکستان تحت پوشش قرار می‌گیرند.

ریسک بانک: اعتبارات کوتاه مدت تضمین شده توسط بانکهای مورد قبول در کشور ازبکستان از طریق گشایش اعتبار اسنادی برگشت ناپذیر یا ضمانتنامه بانکی پوشش داده می‌شوند.

ریسک شرکت: پوشش ریسک شرکتها درحالت حساب باز (بدون تضمین) در صورت احراز اعتبار خریدار از طریق شبکه های اطلاعاتی معتبر امکان پذیر می باشد.
سقف پوشش ازبکستان (گروه ۶ صندوق):

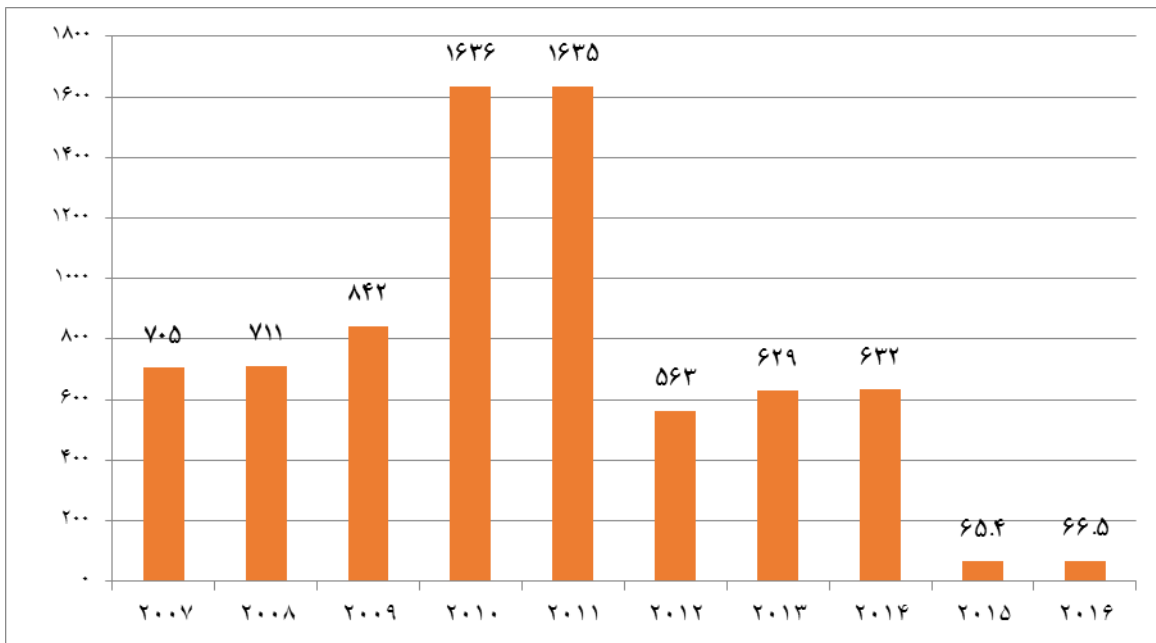
اعتبارات کوتاه مدت: ۷۵ میلیون دلار، اعتبارات میان و بلندمدت و سرمایه‌گذاری: ۱۵۰ میلیون دلار

بانکهای مورد قبول صندوق:

ردیف	نام بانک
۱	National Bank for foreign Economic Activity
۲	State Joint- Stock Commercial Bank Asaka-Asaka Bank
۳	Uzpromstroybank- Uzbek Joint Stock-Commercial Industrial Construction Bank
۴	بانک صادرات شعبه تاشکند

نمودارهای ضمیمه:

سرمایه گذاری مستقیم جذب شده توسط ازبکستان (میلیون دلار)

اعتبارات تحت پوشش موسسات اعتبار صادراتی دنیا در ازبکستان (ارقام به میلیون دلار)

